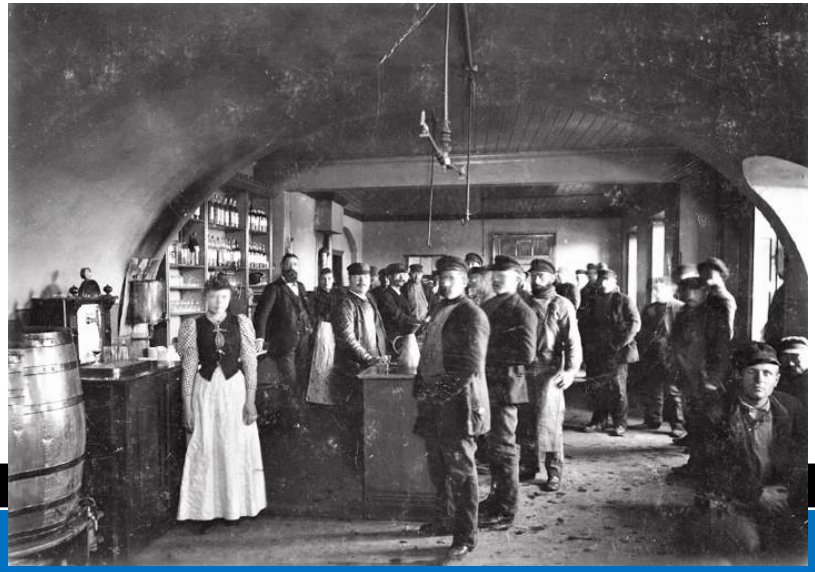

Krogar i Göteborgs historia

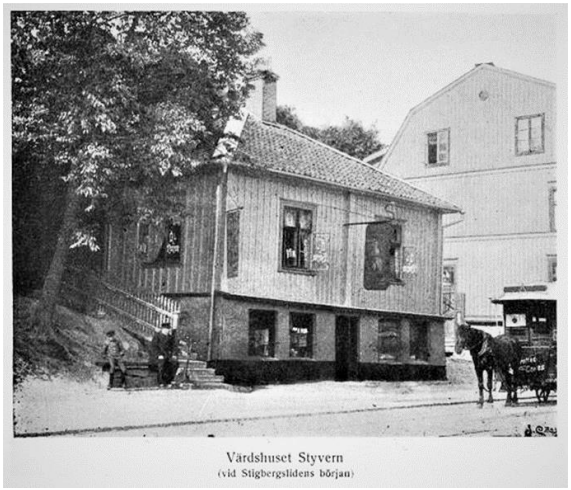

Värdshuset Styvern
(vid Stigbergslidens början)

Värdshuset Gyllene suggan i hörnet av Allmänna vägen och Gamla Varvsgatan. 1910 talet

Rotar 54-58

Från vänster:

1) 2 roten n:r 54. "pantalongens" vid Allmänna vägen

2) 2 roten n:r 55. "Geral

3) 2 roten n:r 56. Inklämt, knappast synligt.

4) 2 roten n:r 57. "Guldklimpens"

5) 2 roten n:r 58. "Slintin" (Krogen "Årevunnen")

N:r 57 och 58 på sin tid illa beryktade krogar.

Alla husen på bergsområdet, där barnlekplatsen nu är belägen. Alla husen nu borta.

Majorna år 1914 med uppgift om närliggande rotar. Här låg illa beryktade krogar

Fritt foto att sprida (PD)

Tvångsförflyttning

De första restauratörerna i Göteborg kom från Nya Lödöse (Nylöse), vilken stad var belägen där stadsdelen Gamlestan idag finns. Det var bestämt att Nya Lödöses invånare skulle flytta till Göteborg. De flesta föredrog att vänta tills de blev tvingade. Många flyttade tillbaka. Tvånget gällde också alla yrkesutövare - inte minst krögarna. Flickornas lätta garde behövde troligen inte tvångsförflyttas.

I slutet av 1630-talet fanns sex krögare och fyra krögerskor i Göteborg. Tre av de fyra kvinnorna var änkor, som på så sätt fick sin utkomst.

På 1770-talet fanns det inom hundra meter från Tyska Kyrkan cirka tio värdshus och krogar.

Det växte upp en del förstäder till Göteborg. De kallades Första, Andra och Tredje Förstaden, men efter en tid blev det Haga, Masthugget och Majorna. På gränsen mellan Masthugget och Majorna inrättades Stigbergets Wärdshus. Ganska snart övertog Göteborgs Stad värdshuset, men det utarrenderades till olika krögare.

Krogarna i Masthugget och framför allt i Majorna frekventerades av sjömän. De ville ofta ha förutom en säng också en kvinna för natten. En känd göteborgare, Niclas Preutz, fick 1665 rättighet att bedriva handel i Göteborg. Han var mest framgångsrik med tobak, men han blev också den förste ägaren till Stadskällaren. Preutz skaffade snart ytterligare en krog, denna gång vid Olskroken. Krogen vid Olskroken benämndes oftast Pryssekrogen efter Nils Prysse d.v.s. Niclas Preutz. Mellan de tillåtna krogarna låg lönnkrogarna tätt, speciellt i Majorna. Haga och Masthugget var förstäder på stadens mark, men Majorna låg på mark som tillhörde Örgryte socken. Flera av lönnkrogarna hade säkert lösaktiga kvinnor i sin tjänst. En av de tvivelaktiga krögarna i Majorna var bryggargillets Leonard Thim. Som ölbryggare fick han inte driva krog. Utländska viner köpte Thim vid auktioner från kaparna, som i början av 1700-talet etablerade sig i Göteborg och dess skärgård.

Lödöse

Perioden 1378–1400 visar att åtta fartyg per år anlöpte Lödöse. Värdet av varor årligen uppgick till cirka 1 000-3 000 mark (i jämförelse med Stockholm 13 000-21 000 mark, Kalmar 6 000 mark och Söderköping 4 000-5 000 mark). Importen bestod främst av salt, sill och öl. Exporten bestod av smör, hästar och hudar. Utöver Lübeck bedrevs handeln med hamnar runt Nordsjön, i Tyskland, Flandern, England och Skottland samt förbindelser med danska och norska hamnar.

Nya Lödöse 1500 talets slut

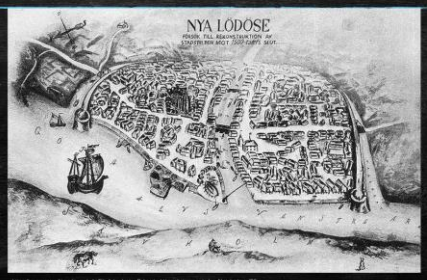

Göteborgs Historia

Kort historik med bilder

Lödöse och Nya Lödöse

Flygfoto över Lödöse 1988

Gravyr av Göteborg från Erik Dahlberghs Suecia antiqua et hodierna 1690-1710. I förgrunden ses Gullberget med Skansen Lejonet som här kallas Leo Gothicus (Göta Lejon).

De första restauratörerna i Göteborg kom från Nya Lödöse (Nylöse), vilken stad var belägen där stadsdelen Gamlestan idag finns.

Redan 1748 kunde göteborgarna köpa hem färdiglagad mat från en krog som hette Stockholmskällaren och som låg vid hörnet Magasinsgatan och Drottninggatan. Tre Remmare Tre Remmare är ett värdshusnamn, som funnits på flera håll i Sverige, men den göteborgska krogen Tre Remmare hade funnits i tre kvarts sekel innan Bellman besjöng sin krog. Utvärdshus Både i Bagaregården och vid Klippan fanns utvärdshus liksom på många andra ställen. Tysken Johan Minten blev erkänd källarmästare 1747. Han hade snart två krogar att sköta: en inom stadsmuren och en i Bagaregården. Den senare var hans ögonsten. Läget var utmärkt; där passerade alla resenärer till Partille, Lerum och Alingsås. Ja, t.o.m. de som skulle till Stockholm passerade här. Han fick dock snart konkurrens. Ett av de berömda utvärdshusen till Göteborg var det vid Klippan, där prästen Jacob Wallenberg startade sin resa till Ostindien. Det huset finns kvar än idag. En av de mer kända krogarna blev Vauxhall.

Denna låg i en mycket vacker fruktträdgård. Här ordnades en fest för kungen - Gustav III - som gästade staden utan gemål år 1786. Huset var på två våningar och innehöll en åtta kantig rotunda genom båda våningarna. År 1810 började det första riktiga hotellet byggas i Göteborg. Det var förresten både Sveriges och Skandinaviens första hotell. Det var klart för invigning 1812. Med sina 56 resanderum var det mycket stort. Hotellet döptes till Göta Källare

Klippgatan 7, Majornas 2 rote nr 5. Wallenbergska Värdshuset även kallat Klippans Värdshus och Wärdshuset Lilla Klippan.

KLIPPANS VÄRDSHUS 1960

KLIPPGATAN

Göta källare

Göta källare var ett hotell vid Hotellplatsen i centrala Göteborg, som uppfördes av Laurentius Segerlind, 1810-1812. Byggnaden var den första i Göteborg att uppföras endast avsedd för hotellverksamhet. Efter fredstraktaten 1809, och det uppsving som kontinentalsystemet innebar för staden, fick Segerlind idén att bygga det första riktiga hotellet i staden. Själv bodde Segerlind en trappa upp i fem fasadrum. Troligen har inte Segerlind skött restaurangrörelsen i bottenvåningen själv.

Fler krogar: Bloms Hotell, engelska Värdshuset, Lorensberg, Eggers, Valand, Grand Hotell Haglund, Henriksberg, Gamle Port, Palace.
I mitten av 1860-talet inleddes Långedrags storhetstid. Här byggdes hotell, bostadshus och ett värdshus - Miramar. Hit åkte göteborgarna med ångbåt och förlustade sig. Den 16 mars 1904 brann Miramar.

Efter en mycket intensiv arbetsperiod kunde den nya sommarrestaurangen invigas efter 144 dagar. Den revs 1980

En av de mera kända krogarna för eftervärden var Styvern ibland även kallad Sista Styvern låg på gränsen mellan Masthugget och Majorna. Denna gräns var också gräns mellan Göteborgs Stad och Sävedals Domsaga. Huset var märkligt på så sätt att gränsen gick tvärs igenom huset, och personer kunde lätt förflytta sig med mat och dryck mellan Sävedals Domsaga och Göteborg.

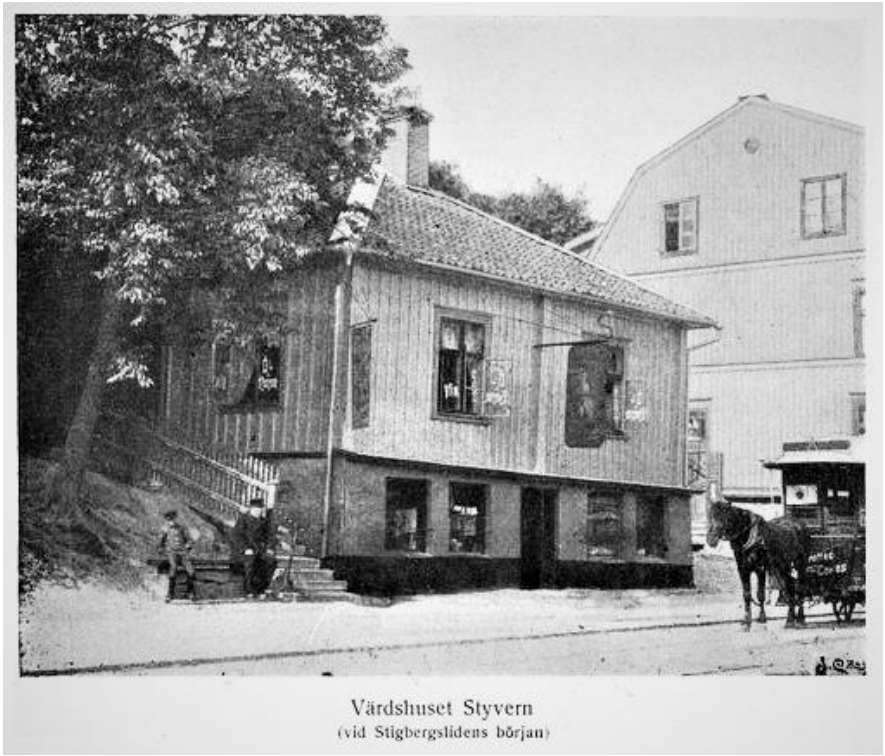
Värdshuset Styvern
(vid Stigbergslidens början)

Värdshuset Styvern

Henriksberg, även Lindska huset är en restaurang vid Stigbergsliden i Majorna, Göteborg. Stället fick sitt namn efter innehavaren av fastigheten (tomten) 1836, Henrik Köpke, alternativt var det efter värdshusidkaren Josef Edvin Hinriksson 1874 och hette ursprungligen Hinriksberg.